

1.11.2004

-1-

HØRINGSUTTALELSE. Fra :Lødingen Kommune og de ansatte ved Lødingen Velferdstorg (Arbeidstakere v/ Aetat, Trygdekontor og Sosialkontor)

I Innledning:

Høringsinstansene er bedt om å komme med merknader til Rattsøutvalgets vurderinger og forslag, herunder:

- hva som kan være hensiktsmessig ansvarsfordeling mellom stat og kommune innenfor de ulike modeller
- målene for og organisering av førstelinjetjenesten

VEKTLEGGING I VURDERINGEN AV MULIGE ORGANISASJONSMODELLER:

- Organiseringen må gi forsterket kraft i arbeidet med å få flere i arbeid og aktiv virksomhet, og færre på trygd og sosialhjelp
- Ny organisering må legge tilrette for brukerreting og brukervedvirkning og sikre at brukere som har behov for ulike typer arbeids- og velferdstjenester og /eller ytelser samtidig, får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud
- Ny organisering må legge til rette for realisering av effektiviseringsgevinster

Arbeid- og Velferdsforvaltningen har som mål både å sikre inntekt, hindre fattigdom og å stimulere til Arbeid. Arbeid framfor trygd er den beste garantien mot fattigdom. Dette setter krav til organisering av forvaltningen som ser disse to målene i sammenheng.

II Generelle merknader:

Rattsøutvalget har utført et meget grundig arbeid. Utredningen gir en omfattende og oversiktlig analyse over fordeler og ulemper med dagens organisering og de utfordringer vi står overfor.

Vi er enige i målene for en organisasjonsreform, som kort sagt er:

- flere i arbeid,færre på trygd og sosialhjelp
- bedre brukerreting
- en mer effektiv forvaltning

Dette er langt på vei i tråd med det vi i Lødingen har som utgangspunkt for vårt SATS-PROSJEKT.

Uheldigvis er vi kommet nokså kort i med å kunne vise til resultater i forhold til de omforenede mål. Vi ser at det er prosesser som tar lang tid og at den faglige utvikling blir noe tilsidesatt i forhold til prosessarbeidet samtidig som løpende drift skal ivaretas. Forsøket i Lødingen har derfor besluttet i fortsettelsen å fokusere mer på faglig utvikling innenfor Fellesskapet i år 2005.

Arbeids- og sosialdepartementet
Vedlegg
S.nr. 200400903-102

III Kort om de konkrete modellene:

Modell I: Statlig Arbeidslinje:

Denne modellen er basert på

En statlig etat for arbeid og inntekt

En statlig etat for pensjoner, helserefusjoner .m.m-

Modell II: Kommunal Arbeidslinje

Baserer seg på Kommunalt ansvar for tjenester og ytelser knyttet til arbeid/reduert arbeidsevne

Statlig etat for pensjoner

Modell III _ Statlig enetatsmodell

Denne modell lagt til grunn innebærer at etaten i tillegg til de statlige oppgaver skal overta totalansvar for den tradisjonelle Sosialkontortjenesten.

Modell IV : Kommunemodell

En modell som går langt i kommunalt ansvar for rettighetsorienterte og sterkt regelbundne trygde- og stønadsordninger

Modell: Andre Modeller:

Bla. beskrevet en modell med en statlig etat for inntektssikring og en kommunal etat for tjenesteyting

Utvalgets Anbefalinger (i korthet)

Modell I

- En statlig etat for arbeid og inntekt
- En statlig pensjonsetat
- Fortsatt kommunalt ansvar for hele sosialtjenesten
- Ny statlig arbeidssøkerstønad utredes
- En førstelinjetjeneste for avklaring og samordning av arbeidsrettede tjenestetilbud og fortrinnsmessig samlokalisering med pensjonsetaten og sosialtjenesten.

IV UTTALELSE:

Lødingen Kommune og Arbeidstakerne v/Prosjekt Lødingen Velferdstorg kan ikke si seg enig i AT Modell I bør legges til grunn for den Organisasjonsreform som etterspørres.

Vi går inn for Modell 3: Statlig Enetatsmodell med visse tilpasninger i forhold til nåværende kommunale tjenester.

Førstelinjetjenesten (Hos oss et "utvidet mottak") blir en naturlig del i denne organisering, men må internt organiseres slik at fokus blir rettet mot arbeid og inntekt.

I organiseringen må det legges vekt på bedre brukerretting -fra en relativt sterk forvaltningskultur med dagens organisering,. En blanding av ansatte fra de tre tidligere etater vil være danne grunnlaget for utvikling av en mer brukerrettet organisasjonskultur.

Felles Førstelinje mener vi nå er en selvfølge og denne "Førstelinje" bør kunne lokaliseres i hver kommune. Det kan som forannevnt med fordel legges flere oppgaver og personale til Førstelinjen.

Altså primært full sammenslåing av Aetat, TK og Økonomisk sosialhjelp (må avgrenses hvilke oppgaver i forhold til nåværende sosialkontortjeneste forøvrig) Dette vil gi den beste løsning for å sikre en helhetlig og sammenhengende velferdsforvaltning og gi størst mulighet for lokalisering i alle kommuner hvor folk bor. Dette sett ut fra et lokalt Ståsted.

V: Nærmere begrunnelse for å gå inn for Modell 3 Statlig Enetatsmodell:

Slik vi ser det er det ikke klare retningslinjer for hvilke oppgaver som er statlige eller kommunale. Innenfor Arbeids- og Velferdsforvaltningen må oppgavefordelingen reflektere en organiseringsom fremmer målsettingene og en fremtidig samordning må støtte opp om dette . Rattsutvalget legger vekt på at oppgaveløsningen i en reorganisert arbeids- og velferdsforvaltning skal ivareta sentrale politiske mål knyttet til likhet og rettssikkerhet samtidig som at det er viktig at lokale kunnskaper og lokalt skjønn utnyttes i oppgaveløsningen.

Det pekes på 3 hensyn som skal ivaretas _:

- Geografisk nærhet til brukeren
- Både nasjonale og lokale hensyn skal ivaretas
- Samordning skal foregå på et bredt felt av ytelser og tjenester

Vi er helt på linje med at ovenstående hensyn er sentral og viktige å få ivaretatt.

Ved valg av organisasjonsform må det være en forutsetning at nødvendig kobling mellom rettigheter og plikter kan ivaretas. Det bør være et entydig ansvar for rettighetsvedtak og for at forutsatte plikter blir utført. De må ikke fortsette slik at rettigheter og plikter kan vurderes forskjellig alt etter hvilken etat brukeren har kontakt med. Det er primært gjennom en helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning at man kan oppnå mer lik og samordnet vurdering av rettigheter og plikter.

Videre vil vi nevne forholdet til "kostnadsoverveltning". Arbeids- og velferdsforvaltningen må organiseres slik at en i størst mulig grad unngår kostnadsoverveltning, og at det unngås gråsoner hvor ingen instans tar ansvar for brukere med bistandsbehov. Vi mener at et samlet organisatorisk ansvar kan bidra til dette.

Det er av Rattsutvalget lagt stor vekt på at mulighetene for å bruke skjønn er forskjellig, spesielt mellom Sosialtjenesten (Lov om sosiale tjenester) og Trygdeetaten (Folketrygdloven) og at mulighetene for profesjonsstyrt myndighetsutøvelse gjerne er plassert innenfor forvaltningsorganer under direkte politisk styring, d.v.s. kommunene.

Dette er da en del av begrunnelsen for fortsatt å legge Sosialtjenesten til kommunene i en adskilt modell.

Vi vil bemerke at skjønnutøvelse i Sosialtjenesten idag i praksis ikke er underlagt politisk styring. Bruk av skjønn baserer seg på det lovmessige grunnlag og faglig kompetanse. Det har derfor i praksis ingen betydning om skjønn utøves av statlig eller kommunal virksomhet dersom hjemmel og kompetanse er tilstede. Det er i alle fall etter vårt syn en stor fordel for brukerne dersom skjønn kan utøves tverrfaglig av de 3 instansene i fellesskap. Dette mener vi å ha belegg for gjennom så langt vi er i vårt Forsøk.

Endelig vil vi nevne at en Samlet organisasjonsmodell også har i seg mulige forbedrede rettssikkerhetsaspekter. Når det gjelder klage og overprøving er det viktig at omorganiseringen ikke fører til reduserte muligheter for brukerne til å få prøvd vedtak og beslutninger for en uhildet instans. Alt etter hvor langt

omorganiseringen går, vil det være behov for lovmessige tilpasninger på dette feltet. Vi har nevnt foran at bruk av tverrfaglig skjønn som hovedregel vil være i Brukerens interesse. Når det gjelder klage eller annen overprøving av vedtak, må det være like stor mulighet til dette om avgjørelsen er rettighetsbasert eller utøvd ved skjønn.

Det er stort behov for lovendringer i forhold til brukere som ønsker bistand på tvers av etater og forvaltningsnivå. Jo mer breiere arbeids- og velferdsforvaltningen blir organisert, desto enklere bli det å utøve personvernet på en fornuftig måte. Uansett står vi overfor store utfordringer for å sikre informasjonsflyt og IT- baserte løsninger.

Lødingen, 31.10.2004

Karin Ytterstad (Enhetsleder Sosialtjenesten/ Leder av Styringsgruppa for Lødingen Velferdstorg)